

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de treiori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Spre pace.

Sibiu, 25 Iulie n.

Știrile ultime de pe câmpul de războiu sunt următoarele: Trupele turcești au intrat în Adrianopol, neimpedecate de nime, pentru că mica garnisoană bulgară, care se afla aci, s'a retras. Asemenea au luat Turcii în stăpânire și fortăreața Kirkelisse, unde a curs atât de mult sânge bulgăresc. Li s'a întâmplat deci Bulgarilor și rușinea de a perde aceste două puncte însemnate, pentru a căror cucerire au luptat ca lei luni întregi. Se crede însă, că așa cum au intrat vor și ieși Turcii din Adrianopol și din Kirkelisse, pentru că puterile mari europene nu vor permite să fie călcat în picioare din partea lor contractul de pace dela Londra. Iar față de Turci știu puterile mari europene să fie energice.

Trupele române stau pe loc de Duminecă, nu mai înaintează în Bulgaria, în urma rugării adresate din partea Bulgariei guvernului român, ca să lege cu ea pace cât mai curând.

Regele Ferdinand a adresat apoi o nouă rugare telegrafică regelui Carol, ca să intervină cu autoritatea sa la ceilalți domnitori din Balcani în favorul legării păcii, iar regele Carol tot pe cale telegrafică s'a adresat numai decât domnitorilor din Belgrad, Atena și Cetinje, recomandându-le sistarea ostilităților și intrarea imediată în pertractări pentru legarea păcii, fiindcă orice nouă vărsare de sânge e de prisos.

Propunerea a fost acceptată din toate părțile și acum decurg pertractările în Niș, pe teritoriul Sârbiei, pentru legarea unui armistițiu, iar pertractările pentru legarea păcii se vor ținea după aceea, în București. La pertractările din Niș iau parte numai militari: din partea României generalul Coanda și colone-

lul Cristescu, iar la București se vor întruni toți ministrii-presidenți ai statelor interesate.

Bulgaria, cum am spus și în numărul trecut, a acceptat condițiunile României în întregime, atât cu privire la regularea graniței, cedând acum României linia strategică Tutucaia-Dobrici-Balcic, cât și cu privire la anumite drepturi pe seama Arămănilor din Macedonia, cari ajung sub stăpânire bulgară.

Din eele espuse se vede deci, că situația s'a îmbunătățit, și că acum lucrurile merg cu siguranță într-acolo, unde trebuie se ducă oricare războiu: spre pace.

Se face în Viena

o politică a imperiului?

de Georg Fleșariu,
maior ces. și reg. în retragere.

Articolul cel mai nou al domnului maior Fleșariu, apărut în „Gross-Oesterreich” și în multe alte ziare, germane, slave și italiene din Austria, despre politica esternă a monarhiei noastre, e în traducere românească următorul:

I.

În stat cu raporturi normale, sănătoase, opiniunea publică e expresiunea presei. Presa, cu totul liberă, independentă și neatărnătoare în judecata ei, pregătește opiniunea publică, prin informațiuni adevărate și corecte. O opiniune astfel preparată e apoi o putere, cea mai mare putere în stat, care determină de jos în sus și dă direcție activității factorilor puterii și ai conducătorilor de stat, putere, de care trebuie să se țină seamă între toate împrejurările.

E și la noi tot astfel? Nu! Durere, de trei ori nu. La noi e tocmai întors. Și acesta e cancerul vieții noastre publice. La noi presa vine preparată, că cum trebuie să facă opiniune publică. La noi opiniunea publică e dată în felul acesta cu to-

tul la o parte, și în loc ca ea se fie pornită de jos în sus, dela popor, dela plătitorii de dare, e întocmită să meargă de sus în jos, dela biroul de presă, astfel, ca fără multă considerare la interesele sfinte ale imperiului și la dorințele popoarelor sale, ea se servească numai la conservarea puterii și la menținerea sistemului de mușamalisare al acelor, cari special în politica noastră balcanică au sevărsit în mod evident și pipăibil astfel de greșeli fatale, că prin ele par a fi sguđuite temeliile gloriosului și venerabilului imperiu habsburgic, fiindcă poziția noastră de mare putere, prin abandonarea ușuratică a ultimelor pozițiuni (din Balcani) a devenit problematică, iar valoarea alianței noastre (abstrăgând dela prestigiul rău sdruncinat al imperiului) a scăzut atât de tare, încât cel mai puternic aliat al nostru, imperiul german, spăriat de aceasta, încă înainte de marea pierdere cu înstrăinarea României, a căutat se afle altă compensație, pe care a și primit-o, în forma jertfei impunătoare lumii întregi și a desvoltării de putere a poporului din imperiul german, în întărirea armatei cu cheltueli fenomenale de un miliard, votate cu însuflețire.

Acesta e apoi imperiu! Un imperiu, în care poporul întreg, presa, armata, politicianii, deputații, parlamentul și guvernul, toți, dar toți, sunt de o părere cu dinastia, cu voiața de fier și neschimbabilă a gloriosului și cu cele mai bune vârtuți de domnitor binecuvântatului împărat, a cărui genialitate și înțelepciune de bărbat de stat, încoronată și cu o adevărată credință și încredere în Dumnezeu, luminează întregul period de guvernare de 25 de ani! Imperiul acesta e imperiu de model pentru lumea întreagă. Se întocmește astfel, ca să se poată răzima numai pe puterile proprii, după ce roadele politicii noastre esterne și

interne i-au adus și lui pierderi ireparabile, mari și serioase primejdii.

Mai vine acum și pierderea României, cu ale ei cinci corpuri de armată, cam cu 700,000 de bajonete, pentru cari Germania încă va căuta și va afla compensație în nesecata putere a poporului ei. Iar la noi ce se întâmplă între acestea? Ce alta să se facă la noi, decât aceea ce face fiecare învingător? Ne odihnim pe lauri și împletim cunună de lauri în jurul frunții învingătorului. Învingerea noastră pe întreaga linie în politica din Balcani, inclusive înstrăinarea României de către noi, (asemenia o învingere), și intervențiile încoronate de succes între România și Bulgaria, sunt lucruri pe cari contele Tisza le-a comunicat lumii (într-o vorbire rostită în dietă) din încredințarea contelui Berchtold, și le-a comunicat și presa întreagă de pe Ballplatz (unde se află în Viena ministerul de externe), acompaniind contele Tisza comunicarea și cu un puternic zângănit de sabie, (după războiul era terminat) lucru pentru care nici micul stătuțel Muntenegru nu a avut decât numai un zâmbet ironic.

Și cumcă e vorba cu adevărat de învingeri publicate și de marea iscusință a diplomației noastre, se poate vedea de fapt din presa austriacă, nu numai din cea maghiară. Așa de exemplu stă scris negru pe alb în „Reichspost”, că „toate evenimentele din Balcani pot se fie asemenate cu un internațional joc de șah, în care diplomația noastră a bătut pe contrari”. Și ca asupra mării destoinicii a diplomației noastre să nu rămână cumva vre-o îndoială, vine și un general cu părerea sa în „Reichspost”, Escelența Sa, domnul locotenent-mareșal-campestru Gerstner, și aduce laudă ministerului nostru de externe pentru „promptitudinea, prevederea și siguranța manifestată în cursul întregii crize bal-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerețe.

„Basmă” de Al. I. Odobescu, Biblioteca pentru toți Nr. 413.

Această carte conține 3 basme: „Jupânul Rânică-Vulpoiul”, „Tigrul păcălit” și „Feciorul de împărat cu noroc la vânat” și 10 basme mitologice.

Numele autorului ne oferă deja o garanță despre fondul moral al acestei cărți, iar ca limbă și stil este neîntrecută, fiind Odobescu mai cu seamă un limbist și stilist scrupulos. În „Jupân Rânică-Vulpoiul” se sbicească fără cruțare scăderile vieții noastre sociale și formele subrede și pline de defecte, pe cari este alcătuită toată societatea omenească. E putem zice mai mult o fabulă în formă de poveste.

„Tigrul păcălit” este deasemenea o povestire foarte frumoasă.

În „Feciorul de împărat cu noroc la vânat”, punând această povestire în gura unui țaran din „Bisoca”, își bate joc de latinismele introduse în limba noastră în mod oficial, și prin limba frumoasă din această poveste ne arată o limbă românească așa cum ar trebui să se vorbească, spornică, vârtosă și limpede. La urmă trage învățătura: „câți pe lume își văd virtutea și norocul spulberate prin nesocotința lor”.

Aceste 3 basme sunt foarte potrivite pentru tinerețea noastră dela sate atât școlară dela 10 ani în sus, cât și adultă, reclamând un grad mai mare de pricepere.

Cele 10 basme mitologice: Epimeteu și Pandora, Briareu, Deucalion, Patimile Demetrei, Posidon și Atena, Apolon în Delos, Apolon Pitianul, Niobe și Latona, Admet, și Narcis sunt deasemenea foarte frumoase ca stil și ca formă literară, chiar și ca fond sunt foarte bune, numai căt reclamă un grad mai mare de pricepere. Nu le poate pricepe decât acela, care cunoaște mitologia grecească cu zeitățile sale.

Deci numai ocupând loc toate scrierile mitologice în biblioteca populară, pot ocupa loc și aceste basme, altcum izolate n'au nici un rost ne putând fi pricepute de cetitori. Cu atât mai mult ar avea loc în bibliotecile gimnaziilor inferioare, unde se învață istoria Grecilor amănunțit, cu toți zeii și semizeii lor. Mi-aduc aminte când umblam în gimnaziul inferior din Brașov, cea mai plăcută lectură nu numai a mea, dar și a celorlalți conșcolari, ne era mitologia grecească până ce o isprăveam.

Aceste premise propun ca această carte să fie în întregime admisă între cărțile bibliotecilor populare și școlare într-un cât vor ocupa loc acolo și celelalte basme mitologice; în caz contrar cele 3 basme să se tipărească de nou pentru aceste biblioteci, iar basmele mitologice pot fi admise în bibliotecile gimnaziilor inferioare.

„Povești” de Virgil Caraiuan, din Biblioteca pentru toți Nr. 365.

Cartea conține 7 povești, pretinse populare, cari de fapt nu sunt de loc populare, ceea ce se poate constata din succesiunea nenaturală a faptelor petrecute în ele, ci este o imitație nesuccesă a poveștilor populare. Valoarea ei din punct de vedere al fondului cât și al formei este nulă, iar din punct de vedere educativ deosebit de dezastruoasă, deoarece-șe școala și lectura are menirea o combate credințele deșarte ale poporului și a-i îndrepta viața și simțămintele spre idealuri frumoase și a-i nobilita simțămintele; pe când aici se cultivă o mulțime de superstițiuni — în loc de a se combate — ca teama de case pustii, teama de a petrece în biserică noaptea, în cimiterii și altele, de cari capul poporului nostru este și așa prea plin.

Despre acestea ne putem convinge mai bine citind poveștile „Chinul cânepii” și „Iancu”.

În celelalte povești feți frumoși sunt niște ființe nevoieș, ba uneori deadeptul caraghioase, cari nu-și eluptă nimic prin bărbăția și vitejia lor, cum se întâmplă în poveștile populare, ci mai ales prin ajutorul și din îndurarea altora, încât în loc de a-ți desvolta simpatie și admirație și de a-ți deveni un ideal, un tip al bărbăției și vitejiei, fți desvoaltă mai curând compătimire și desgust, ba chiar invidie pentru bunătățile căzute deadeptul „mură'n gură”.

Singură povestea „Cotoșman Pârlici” este inocentă, însă considerând forma ex-

punerii nici aceea nu reprezintă o valoare literară și nici educativă.

Mă miră chiar și faptul, că s'a găsit tipar și hârtie pentru asemenea produse; deci această carte, care mai mult poate strica decât folosi tinereții școlare, după părerea mea nu merită să ocupe loc în bibliotecile școlare.

„Povești de Crăciun”, Biblioteca pentru toți Nr. 36.

Cartea aceasta conține: „Iarna vine”, poezie de V. Alecsandri, „S'a născut copilul sfânt”, povestire de Gaston Schaedler, tradusă de D. Stăncescu, „Moș ajunul” de G. Dem. Teodorescu, „Istoria unui cârpaci”, traducere din franțuzește de D. Stăncescu, „Fetița cu chibrituri” povestire de Andersen, tradusă de D. Stăncescu și „Despre pomul crăciunului”, de P. Ispirescu.

Toate acestea au un conținut religios moral, din care copiii se pot alege cu frumose învățături, ba unele dintre ele, ca: „Istoria unui cârpaci” și „Fetița cu chibrituri” te răpesc cu ele și uneori te înduioșază până la lacrimi, dacă ai inimă pentru a simți și a înțelege suferințele altora. Citindu-le parcă te simți mai bun și înțelegi mai bine natura, ce te încunjoară, ai mai multă înțelegere pentru cei lipsiți, pentru cei bătuți de soarte.

Ca formă literară de asemenea sunt de toată frumusețea, pentru-șe este o garanță neîndoiasă numele scriitorilor, resp. traducătorilor: D. Stăncescu și P. Ispirescu, marii

canice, în special însă în chestia albană....

Deci și cu sentința unui înalt general sigilează ziarul „Reichspost“ invingerile, prevederile și siguranța (în privința scopului) ministerului nostru de externe! (Mă gândesc la — Ada-Kaleh...)

Vedeți, așa se face la noi opiniune publică, cu ajutorul presei! Să negândim apoi, că acestea sunt declarații ale unei foi ca „Reichspost“ și că izvorul informațiilor e centrala de pe Ballplatz. Deci lumea le crede toate. Iar adevărul îl putem afla numai din străinătate, chiar și adevărul despre pierderea României.

Chestiunea croată. În Croația și Slavonia constituția e suspendată de mult. Se pare însă, că guvernul contelui Tisza vrea să introducă acum iarăși stări normale în aceste țări, pentru că a propus, iar Maiestatea Sa a numit ministru pentru Croația pe contele Peiačević, om cu vază și cu trecere la Croați, iar comisar regesc, în locul lui Cuvay, pe baronul Skerlec Iván, care a fost numit totodată și consilier intim al Maiestății Sale. Atât ministrul croat, cât și comisarul regesc au pus luni jurământul de fidelitate, iar Marți au fost publicate numirile lor în foaia oficială. E vorba, ca prin oamenii aceștia noi guvernul să facă mai multe concesii însemnate Croaților, pentru a abate politica lor iarăși în apele de mai înainte.

Crearea lumii.

De Dr. I. Brogu.
(Urmare).

Mituri feniciene și persiane.

Mitur cosmogonice ale Fenicienilor ni s'au păstrat numai în izvoare de-a doua mână. (vezi: Lukas op. cit. pag. 139). După spusele unui mit, ar fi existat în decursul unui timp infinit de mare numai singur suflarea aerului sau Spiritul și Chaosul întunecos. Atunci se produse în spirit deodată dorința. Astfel din dorință se născu Mot, adică nămolul primordial, care conținea sămânța tuturor lucrurilor. Acest Mot apoi a luat forma oului-univers. În el luciră mai întâi stelele. Apoi se născură animalele, și, după aceea omul. Este băbătoare la ochi asemănarea frapantă a mitului fenician cu cele spuse, și păstrare despre crearea lumii, la Evrei: I Moisi 1. Suflarea aerului și purtarea spiritului peste Chaos, ne aduce aminte de, aceea ce spune I Moisi 1, 2: „spiritul Domnului se purta peste ape“. — După un alt mit fenician, suflarea aerului, care se desvoltă apoi în acel ou-univers, s'a născut din poftă ca un element și din negura primordială ca al doilea element.

Nu poate fi băbător la ochi de loc, faptul, că poporul fenician, babilonean și irailean au atâtea lucruri comune întreolaltă cât privește mitul despre crearea lumii, deoarece aceste popoare s'au aflat în relații apropiate culturale și geografice, timp foarte îndelungat. Și la urma urmelor, aceste asemănări nu pot argumenta altceva, decât că adevărul creației universului de Dumnezeu, îl aflăm revelat la toate popoarele,

noștri povestitori. Toate sunt scrise într-o limbă și un stil foarte frumoase.

Considerând gradul de pricepere, ce-l reclamă această carte, o consider de potrivită pentru copiii de 10—12 sau 13 ani, atât dela școala populară, cât și de prin gimnazii străine și de ale noastre, și e deopotrivă potrivită pentru copiii dela sate cât și dela orașe.

Cum am zis mai sus, numele marilor noștri scriitori: D. Stănescu și P. Ispirescu sunt o garanție deplină, că această carte merită să ocupe loc în ori care bibliotecă școlară sau parohială și că corespunde pe deplin scopului bibliotecilor noastre populare, deci scurt zis, o recomand cu căldură pentru lista cărților, ce au să ocupe loc în bibliotecile noastre populare și școlare.

„Povești“ adunate de frații Grimm, traduse de Lia Hârsu, Biblioteca pentru toți Nrii 476—478.

Cartea aceasta conține 48 de povești scrise de traducător într-un stil ușor și plăcut; deși unele dintre ele sunt cam străine de natura poporului nostru, totuși traducătorul a cercetat — și i-a succes — a le acomoda aceleia intru atâtea, încât numai oamenii binecunoscători pot constata în ele timbrul străinătății.

Ca fond toate sunt potrivite vârstei elevilor până la 10 ani, iar considerând că în toate aceste povești firul conducător este acela, că adevărul se ridică deasupra minciunii, dreptatea deasupra nedreptății, dacă omul are răbdare, credință și face totdea-

cu deosebirea, că unele popoare au păstrat adevărul mai mult neamestecat cu lucruri profane, iar altele mai puțin, și mai neclar!

Pe o treaptă mai superioară de cultură stă religia Persilor, bazată pe evangelia profetică a lui Zarathustra. (*Chantepie de la Saussay și Orelli: Religionsgeschichte. — Lukas: Kosmogonien*). Aici stau față în față, dualistic, Dumnezeu bun și Dumnezeu rău, adică Ahura Mazda și Angromainiu, iar amândurora sunt supuse o ceată întreagă de spirite subordonate. Dualismul acesta însă se apropie foarte mult de monoteism, deoarece adevărată adorare i se cuvine numai lui Ahura Mazda și spiritelor sale subordonate, — și afară de asta este considerată ca absolut sigură biruința D-zeului bun asupra duhului întunerecului. Ahura Mazda are o putere mai mare, și pentru aceea va ieși învingător la sfârșitul timpurilor, asupra lumii duhului celui rău. Intrudirea internă a religiei lui Zarathustra cu monoteismul etic al bibliei pare a fi resimțit și în sânul poporului irailean, căci *Cyros*, care se crede cu multă probabilitate a fi fost un aderent al lui Zarathustra, este lăudat la profeți ca servitorul și unsul lui Dumnezeu (*Isaia: 44, 28, 45, 1—4*). Expedițiile sale războinice, și biruințele sale, sunt îndeplinite în numele și la porunca Dumnezeului celui mai înalt.

Evangelia lui Zarathustra predică pe Ahura Mazda ca creatorul universului: el a creat oamenii și tot binele din lume... Dacă această lume însă și deduce originea din mâna Dumnezeului bun, cum se explică răul, de unde se pornește păcatul și disarmonia? Aici răspunde Zarathustra, că răul este opera lui Angromainiu, deoarece în tot locul, acolo unde Ahura Mazda crează binele, îi așază împotriva Angromainiu creația răului, ce-ar fi să nimicească binele, adică pune: pământ infructifer, climă rea, insecte otrăvicioase, animale sălbatice, boale, poftă imorală și păcate. Scopul său este lipsa de rodire. Tot ce este deșert și pustiu, mocirolă și mlaștină, stâncă și prăpastie, sunt locurile de predilecție ale duhurilor rele. Ahura Mazda este însă mai puternic decât vrăjmașul său, și împărăția răului este închinată dela început nimicirii.

O dogmatică ulterioară de religie persiană susține, că lumea întreagă va dăinui 12000 de ani. Mai întâi creă Ormuzd (adecă Ahura Mazdan) lumea cerească, ce-a rămas timp de 3000 de ani neobservată de Ahriman (adecă Angromainiu). Atunci abia văzu Ahriman această împărăție a luminii, și se aruncă asupra ei ca s'o nimicească; dar puterea lui Ormuzd fiind mai mare, îi făcu acestuia propunerea ca luptă decisivă să se dea abea după 9000 de ani. Până atunci, ar avea să se amestece în lume binele cu răul. Ormuzd știe dinainte că creațiunea sa se va dovedi la urmă mai puternică, decât cea a lui Ahriman, cu toate acestea însă luptă decisivă tot se va da.

Zarathustra a propovădit o religie deosebit de puternică. Ea nu permite oamenilor în această luptă mare, să joace numai rolul spectatorilor adecă de-a sta pasivi, ci sunt chemați să promoveze opera lui Ahura Mazda, și să fie conlucrătorii lui Dumnezeu la lucrarea grozavă, adecă la învingerea lui Angromainiu. Opera lui este ori și ce activitate pozitivă ce promovează viața și produce cultura, adecă: aratul pământului, udarea cu apă a ținuturilor pustii, uscarea mocirolor, nașterea copiilor, și mai cu seamă curățenia fizică și morală; apoi activitatea, iubirea de adevăr, credința, îngăduirea și

una bine și are preste tot purtare bună, valoarea educativă a acestei cărți este foarte mare. Rare vor fi cărțile, cari să ofere o lectură mai potrivită și mai frumoasă pentru copiii sub vârsta de 10 ani.

În poveștile din această carte, aproape în toate, se află o persoană care prin calitățile ei superioare corporale și morale ne câștigă simpatia, dar care pe nedreptul este silită să sufere un anumit timp în urma intrigilor, pizmei și altor patimi ale oamenilor răi, dar după un timp dreptatea învinge și suferința lor e răsplătită din belșug.

Prin aceste calități ale lor vor sădi în inima tinerelor mlădii iubirea de dreptate și adevăr, mila față de cei năpăstuiți pe nedrept, le va îndemna la săvârșirea de fapte bune și le vor abate dela faptele rele și sentimentele urâte, cari tot-deauna își primesc în aceste povești răsplata îndesat spre cea mai deplină satisfacțiune a cetitorului.

Cautând deci a fi scurt, conform ordinului primit, propun cu această carte să nu lipsească din nici o bibliotecă școlară atât dela sate cât și dela orașe, fiind acomodată pentru ambele, și fiind una dintre cele mai potrivite și mai frumoase cărți de cetit pentru școlarii dela 6—10 ani indeosebi, dar chiar și pentru cei mari.

Multe din aceste povești s'ar putea preda în cl. I la studiul religiunii ca povești de conținut religios-moral.

Boița, în 10 Iulie st. n. 1912.

Eugen Popescu
inv. dir.

blândetea. În definitiv, religia persană cu caracterul ei bărbătesc și de vitejie cu ridicarea ei apoteosarea muncii la rangul de ideal, prezintă cel mai strident contrast față de filosofia indică, ce își are ca țință supremă acea lenese cufundare și nimicire în Brahma, sau setea după Nirvana, cum o numesc poeții.

Istoriisirele biblice.

În cartea I. a lui Moisi, aflăm două istorisiri deosebite despre crearea lumii. (vezi: Comentariile lui Dillman și mai cu seamă ale lui Gunkel. — Pentru nespecialiști recomand: *Ed. Reuss, Das Alte Testament*, tradus și comentat: apoi: *Meindhold: Die biblische Urgeschichte*). Cea de-a doua, păstrată la Moisi cap. 2 v. 4. începe cu următoarele cuvinte: „Așa fu nașterea cerului și a pământului, când aceste au fost create, în ziua în care Iehova-Dumnezeu făcu pământul și cerul; și toată planta câmpului, care mai înainte nu era pe pământ, și toată iarba câmpului, care mai înainte nu răsărise: că Iehova-Dumnezeu încă nu plouase pe pământ și om nu se afla ca să lucreze pământul. Și aburi se suiau de pe pământ, și udau toată fața pământului. Și Iehova-Dumnezeu formă pe om din pulberea pământului, și suflă în nările lui suflarea de viață, și așa se făcu omul în ființă vie“. Această istorisire mai veche, sau mai precum îl numește *Ed. Reuss*, s'ar fi însemnat în scris abia prin secolul al 8-lea sau al 9-lea a. Cr. Motivul principal ce se induce pentru justificarea aserțiunii acesteia, este că Iehova-Dumnezeu în povestirea aceasta nu este considerat încă ca o ființă spirituală și atotprezentă, care ar corespunde modului nostru mai purificat de cugetare! Crearea lui dimpotrivă, are caracter mai mult omenesc, formând Dumnezeu cu mâna proprie pe om, din pulberea pământului și suflându-i prin nări suflarea vieții. (Astfel explică istorisirea aceasta enigma vieții. Viața depinde de răsuflare, iar Dumnezeu însuși îi inspiră omului suflarea din propria sa răsuflare). Iahve face apoi însuși, cu mâna sa femeia, dintr-o coastă a bărbatului ei, și închide locul cu carne. El se plimbă la răcoarea plăcută a serii prin Paradis, în care tot el însuși a așezat pe cei dintâi oameni. Nașterea și caracterul acestei istorisiri se poate explica foarte ușor într-o țeară lipsită de ape, cum este Palestina, căci acolo simplu numai aceea ce vede ochiul intuitiv revelează deja faptele cu cari se începe actul creației. În Palestina, până nu plouă, nu există nici o vegetație; îndată însă ce cade prima ploaie abondantă, se desvoltă o vegetație imbelșugată. Cealaltă istorisire. (I. Moisi 1) care începe cu *apa primordială*, s'ar putea explica asemenea într-o țeară bântuită de inundații, ca locul cunoscut dintre râurile Tigris și Eufrat.

În prima istorisire I. Moisi 2, omul e central, în jurul căruia se învârt toate; pentru el crează Iahve o grădină minunată, care era adăpată de cele patru fluvii universale, și în care creșteau fructe, fără ca dansul să se ostenească cătuși de puțin; pentru el sunt create animalele. Nefind acestea o societate plăcută pentru om, se face femeia dintr-o coastă a bărbatului ei. Astfel se explică apoi faptul, că ea este determinată pentru o comunitate mai intimă de carne cu el.

Acestei istorisiri, mai frumoase și mai profunde ca toate celelalte, i s'a așezat de temelie o serioasă și o dureroasă concepție de viață, așa precum vedem lucrul acesta și azi. „Munca și lipsuri deserte, zilele omului sunt de robotă, de robotă fără speranță, căci răsplata nu este alta decât întorcerea în pământ, de unde a fost luat (*Wellhausen, Prolegomena zur Geschichte Israels* p. 314 ed. III). Nici o idee despre viața de după moarte, viața fără moarte trece ca o posibilitate, însă pierdută“. Timpul de copitare al genului omenesc a dispărut pentru totdeauna din cauza unei neascultări, și totasemenea s'a dus și norocul și fericirea copilariei, în care omul se nutreă din roadele pământului fără chin și muncă, și fără dureri și lupte în contra firii potrivnice căzută sub blestem. Oamenii au schimbat, prin nebulnia și vina lor proprie, starea de fericire nevinovată, dar și de neștiință copilărească, cu cea a trudei și durerii de față.

Tristețea aceasta învâluie și cuprinsul mitului pe care îl povestește poetul grec *Hesiod*, în opera sa „Zile și lucruri“. În epoca de aur viețuiau oamenii sub Cronos fără griji și străduinți, asemenea zeilor; după o viață fericită sfârșitul lor era mai mult o adormire, decât o moarte; după moarte se schimbau în demoni, cari ca păzitori ai lui Zeus, luau seama la lucrul și faptele oamenilor; să împărțească avuții și să răsplătească cu binecuvântare pe cei virtuosi. „După epoca de aur crează cei din olimp epoca de argint; oamenii trăiră cei drept 100 de ani ca copiii, fericiti, dar fără pricepere, apoi se îndreptară trufasi unel împotriva celui înalt, ne mai stimând pe zei, și deaceia Zeus îi nimici. Și ei s'au schimbat în umbre fericite și primesc cinste, dar mai puțină decât demonii din epoca ante-

rioră. Apoi veni epoca de aramă: oamenii deveniră grozavi și războinici, se nutreau cu alimente din animale, luptându-se întreolaltă pentru a se duce în fine lipsiți de glorie, în Hades. Generația a patra a fost cea a eroilor, a fiilor zeilor, cari și-au câștigat renume la Teba și la Troia. Acolo au căzut ei de timpuriu; Zeus însă i-a dus pe insulele fericite, departe, unde curge Oceanul, unde pământul și pomii rodesc de trei ori pe an, și unde trăesc o viață strălucită. Nici generația aceasta nu se mai află pe pământ, poetul însuși viețuiește în generația a cincia, în epoca de fier, în care soarta comună a omenirii este grija și năcazul, iar Zeus trimite oamenilor tot alte și alte nenorociri. Deși există, chiar și în timpul acesta miserabil, binele amestecat cu răul, totuși fără încetare amenință un viitor tot mai întunecat, și va sosi timpul când toate legăturile podoarei și-a înfrânării etice se vor rupe“ (după *Saussay: Religionsgeschichte* II. p. 256). (Va urma).

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

În conformitate cu ordinul Preavenabilului consistor Nr. 3642/1913, prin această convoc pe toți învățătorii dela școalele confesionale gr.-or. române din protopopiatele: Orăștie, Geoagiu, Hațeg, Hunedoara, Deva, Dobra și Ilia la conferența învățătoarească *anuală*, care se va ținea în sala festivă a școlii din Orăștie.

Ordinea de zi:

1. Invocarea duhului sfânt la ora 8 a. m.
 2. Discurs de deschidere din partea comisarului consistorial despre: Limba maghiară în școalele noastre confesionale.
 3. Metodela după cari s'a predat atăzi limba maghiară în școalele noastre, de Constantin Baicu, învățător-director în Orăștie.
 4. Limba maghiară în clasa I-a (lecție practică și o scurtă tratare teoretică în legătură cu planul de învățământ) de Nicolae Paraschiv, învățător în Lunca.
 5. Limba maghiară în clasa a II-a (lecție practică și o scurtă tratare teoretică în legătură cu planul de învățământ) de Toma Roșiu, învățător în Dobra.
 6. Limba maghiară în clasa III-a (lecție practică și o scurtă tratare teoretică în legătură cu planul de învățământ) de Lazar Stoica, învățător în Renghet.
 7. Limba maghiară în clasa a IV-a (lecție practică și o scurtă tratare teoretică în legătură cu planul de învățământ) de Sabin Bogdan, învățător în Banpotoc.
 8. Limba maghiară în clasa a V-a (lecție practică și o scurtă tratare teoretică în legătură cu planul de învățământ) de Drăgan Mariș, învățător în Sarbi.
 9. Limba maghiară în clasa a VI-a (lecție practică și o scurtă tratare teoretică în legătură cu planul de învățământ) de Nicolae Popovici, învățător în Vinerea.
 10. Manualele de limba maghiară din școalele noastre și modul lor de întrebuințare, de Nicolae Herlea, învățător în Vinerea.
 11. Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințele art. de lege XXVII din 1907 cu privire la propunerea lmei maghiare, ținând în același timp seamă de scopul general al învățământului și de caracterul special al școalelor noastre.
 12. Mișcarea pedagogică literară din ultimul an școlar, de Ion Fleșeriu, învățător în Orăștie.
 13. Învățătorimea noastră și mișcarea cooperativă de Ilie Stricat, învățător în Hunedoara.
 14. Datorințele învățătorului afară de școală pentru introducerea deprinderilor bune în sânul poporului român cu privire la diferiții rami ai economiei (d. e. buna conservare a produselor, grăului, vinului ș. a.).
 15. Raport despre starea învățământului din protopopiate făcut de comisiunea permanentă.
- Lucrările teoretice de sub nr. 4—9 despre materialul de predat în singuraticile clase, vor avea să fie cât se poate de concise și vor să pornească dela ceea-ce stabilește „Planul de învățământ“.
- Lucrarea cea mai bună care se va prezenta asupra temei de sub pct. 14, se va premia din partea conferenței cu suma de cor. 24, care premiu a fost dat la 1908 de învățătorul Avram Dubleş din Romoșel. Tema se va lucra de acei învățători, cari doresc se concureze la premiul. Lucrările se vor trimite cu cel puțin 8 zile înainte comisiei permanente, provăzute cu un motto și fără indicarea numelui autorului. Plicul în care e numele numelui lucrării premiate, se va desface în conferență, iar celelalte plicuri se vor înainta consistorului nedesfăcute.

La conferențele învățătoarești sunt po-
tiți a lua parte și preoții noștri.

Termenul exact al începerii conferenței,
se va fixa la începutul anului școlar.

Sibiu, la 10 Iulie 1913.

Dr. Ion Mateiu
comisar consistorial.

După patruzeci de ani.

Sibiu, 24 Iulie n.

În urma apelului ce li s'a adresat, ve-
nerabili bătrâni, cari înainte cu patruzeci
de ani, în 1873, au terminat cursurile teo-
logice la seminarul „Andreian” din Sibiu,
și-au dat întâlnire ieri, în 23 Iulie n. aici în
Sibiu. S'au prezentat toți cei aflători în viață,
zece la număr, și anume: protopresbiterii
Simeon Popescu (București), Andrei Ghidiu
(Caransebeș), Ioachim Munteanu (Agoita) și
Constantin Dimian (Bretcu), apoi preoții:
Avram Stanca, George Popoviciu, Procopiu
Costea, G. Ludu, Vasile Necsa și Petru Rim-
baș, toți din arhidieceză. Când au terminat
teologia erau 26; șasesprezece dintre ei au
trecut decuri în cursul vremii la cele eterne.

În onoarea zilei însemnate de reve-
dere după patruzeci de ani s'a celebrat li-
turgie în catedrala din Sibiu, prin proto-
presbiterul Simeon Popescu, asistat de ce-
lălaltii trei protopresbiteri și de un preot, s'a
cetit apoi rugăciunea de mulțămire și o ru-
găciune pentru odihna sufletelor celor răpo-
sați. În urmă venerabilii slujitori ai altarului
au făcut vizită în corpore Escelenței Sale,
Înaltpreasfințitului nostru Arhiepiscop și Mi-
tropolit Ioan Mețianu, și fostului lor profe-
sor, singur aflător în viață, P. C. Sale, Ar-
himandritului Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu
arhiepiscopesc. În ambele locuri li s'a făcut
primire afabilă.

Au luat apoi toți masa împreună la
restaurantul Brote, iar la orele 2 d. s. s'au
dus în peregrinaș la mormântul marelui Șa-
guna, din Rășinari. În loc de coroană pe
mormântul nemuritorului Arhiepiscop și Mi-
tropolit Șaguna au depus la cassa arhidie-
cezană suma de 120 coroane, pentru avu-
mentarea fondului creat pentru ridicarea unui
monument lui Șaguna.

Cina au luat-o iarăși toți împreună la
restaurantul Brote, onorându-i cu prezența
și P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Puș-
cariu, iar astăzi au părăsit toți Sibiu, ple-
când fiecare la locuința sa.

Aviz

comunelor bisericesti cari cer subvenție
de stat.

Organele parohiale cari nu ar
fi orientate în pregătirea documen-
telor necesare la petiția pentru sub-
venție de stat, pot să le comande
dela Gyenes Mihály, állami igazgató-
tanító, Székelyudvarhely. Ele sunt
tipărite și trebuie numai să se intro-
ducă datele de lipsă. Titlul broșurei
este: Allamsegély kérvény és mel-
lékletei.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Pe baza dispozițiilor în vigoare con-
vocăm prin aceasta adunarea generală cer-
cuală a desp. „Sebeș” al „Asociațiunii pentru
literatură rom. și cultura poporului român” pe
ziua de 20 Iulie (2 Aug.) a. c. la 2 ore d.
a. în școala rom. din Pianul-de-sis.

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului și al cassa-
rului pe anul 1912.
3. Alegerea unei comisii pentru cen-
surarea rapoartelor de sub p. 2.
4. Alegerea unei comisii pentru în-
scrierea de membri noi și încasarea de taxe.
5. Prelegeri: Dr. At. Moga: Sfaturi
igienice. Dr. Seb. Stanca: Momente din is-
toria Pianului.
6. Rapoartele comisiilor de sub p.
3 și 4.
7. Prezentarea bugetului pe a. 1913.
8. Alegerea delegaților pentru adu-
narea generală a Asociațiunii.
9. Eventuale propuneri.
10. Dispoziții pentru verificarea proto-
colului.
11. Alegerea comitetului desp. pe per.
1913—16.

Sebeșul-săsesc, în 20 Iul. n. 1913.

S. Medean
director.

Dr. Seb. Stanca
secretar.

NOUTĂȚI.

O eroină română. „Bokarester Tag-
blatt” serie următoarele: „Între stațiunile
Bărlad și Mărășești (Moldova) s'a petrecut
o scenă, care dă strălucită dovadă, că fe-
meile și fetele române în ce privește vite-
jia și patriotismul nu stau într-un nimic în-
apoiă bărbaților lor. Pe linia deschisă venea
de câtră Bărlad un lung tren militar, tixit cu
soldați. Deodată mecanicul de la locomotivă
observă în nemijlocita apropiere a liniei o
fată de țaran, care cu strigăte de despera-
te atrăgea asupra-și atenția mecanicului.
Mecanicul opri trenul. Ofițerii în tren
săriră îndată să vadă ce este. Ce era?
Fata apucase cu brațele ei vâjoase pe 2
Bulgări, cari se sbăteau să se desfacă din
măinile ei. Dar fata nu-i slăbia și ofițerii
puseră mâna pe cei 2 Bulgari, cari umplu-
seră de sânge mâinile fetei, mușcându-o cu
dinții. Iată ce se petrecuse: Fata băgase
de seamă, că Bulgarii se apropiuau tiptil cu
un pachet în mână de șinele căii ferate.
Ea simți cu instinctul femeii, că străinii nu
au gânduri bune și văzând trenul apropi-
indu-se, îi înghăță de guler, împiedecându-i
de a pune pe șine pachetul adus. Ofițerii
desfăcură pachetul și văzură că el conținea
12 kg. și jum. de dinamită. (Bulgarii voeau
adecă să arunce trenul în aer). Vă puteți
imagina ovațiile, cari s'au făcut tinerei e-
roïne, care a salvat viața atâtor ostași”.
Bulgarii au fost arestați.

Holera. Conform unui comunicat al
ministeriului de interne în comuna Temes-
Szeged din comitatul Timișului s'au ivit patru
cazuri suspecte de holera, cari toate s'au
sfârșit cu moarte. Un inspector sanitar și
un medic au fost trimiși îndată la comuna
amintită. Cercetarea bacteriologică a aces-
tor patru cazuri nu e încă terminată.

Pe câmpul de operațiune. Colabo-
ratorul nostru din Viena, domnul C. Nie-
delcu, a fost trimis din partea marelui ziar
vienez „Reichspost” la București, precum
și pe câmpul de operație al armatei române,
pentru a aduna impresii și informații pe
seama ziarului numit, ca trimis general al
seu. Dorim dlui C. Nedelcu să se reîntoarcă
sănătos din frumoasa dar greaua misiune
ce i s'a dat.

De pe muntele Sfânt. În mănăstirea
Panteleimon de pe muntele Atos s'a resta-
bilit ordinea. Turbătorii, 300 de călugări
ruși, au fost arestați cu ajutorul unui deta-
șament de soldați ruși. Se crede, că toți
cei arestați vor fi transportați în Rusia.

În sbor peste Alpi. Aviatorul elvețian
Bider, despre care am anunțat că a sbru-
rat din Bern peste Alpi până la Milano,
voiește să se întoarcă în Elveția tot prin
mijlocirea aeroplanului. Îndrăznețul pilot
are de cuget, ca îndată ce va a timpul fa-
vorabil, să treacă în sbor peste St. Gott-
hard, muntele Elveției înalt de trei mii
de metri.

Cai pentru România. Se scrie din Ma-
ria-Teresopol că întreprinzătorul Kunetz,
pe temeiul înviorii ministrului de externe,
a încheiat contract cu guvernul român în
scop de a furniza mai multe mii de cai. O
comisie militară va sosi la fața locului pen-
tru a lua caii în primire. Prețul unui cal
este stabilit cu 750 de lei.

Altă fundațiune. Andrew Carnegie a
făcut earăși o fundațiune, și anume de 40
milioane de mărci cu intențiunea de a în-
ființa bibliotecă și a înzestra fiecare comună
din Anglia cu câte o orgă. Milionarul Car-
negie pregătește acum să pună la cale o
expediție sanitară internațională. Pentru ex-
pediția aceasta este gata să cheltuească
450 milioane de coroane. Scopul este a
combate boalele populațiunii din Azia și
Africa.

Bulgari refugiați. La Ciaba au sosit
zilele acestea numeroși refugiați din Bul-
garia sosită pe drumul Orșovei. Sunt mai
ales negustori și funcționari, cari povestesc
scene înfricoșătoare din noul război balcanic.

Fenomen geologic dintre cele mai in-
teresante s'a întâmpnat la Fumone în ținu-
tul Romei. Lacul minunat Canterno a dis-
părut fără veste. Apele sale s'au cufundat
într-o groapă formată în mijlocul lacului.
Lucrul s'a mai petrecut nu odată, mai pe
urmă înainte cu 22 ani. Atunci țărâni au
început să cultive fundul lacului cu mult
succes, când deodată earăși s'a ivit apa, și
după câțiva timp chiar și peștii. Acum este
vorba ca pământul lacului să fie earăși
cultivat.

Dela cassa arhidiecezană. Domnul E-
manuil Comșa, director executiv al inst. de
cred. și econ. „Crisana” din privilegiul logod-
nei cu d-soara Florica Popovici, fiica proto-
popului Dr. Popovici din Lugoj, dăruiește
pentru fondul de zidire a gimnaziului din
Brad suma de 40 coroane.

Tipografie în Săliște. Fruntașii români
din Săliște au hotărât înființarea unei tipo-
grafii în această fruntașă comună româ-
nească, cu un capital de 50.000 coroane,
împărțit în acții de câte 50 coroane.

Conte trădător. Ziarul *Giornale d'Ita-*
lia scrie din Ravena, că un conte italian
și mai înainte șef de secție în ministerul de
război, a fost arestat în vila sa pentru tra-
dare de patrie. Arestatul, cu numele Morozzo
della Rocca, este un bătrân de 70 ani și
are șapte fii, cari servesc în amata Italiei.
De câțiva ani s'a ocupat cu spionajul, din
care a realizat venituri considerabile, dar a
făcut și mari datorii, trăind o viață fără
cumpăt. Contele trădător are numeroși com-
plici. Cazul se aduce în legătură cu aface-
rea Redl.

Cutremur. În Strassburg și aproape în
toată Würtenberga s'a simțit un puternic
cutremur de pământ. Au căzut hornurile
la mai multe clădiri. Locuitorii speriați au
fugit din odăi. Cutremurul, întâmplat Du-
minecă pe la ora 1 după amiază, s'a ob-
servat puțin și în Viena.

Confiscare. Tribunalul din Moscova a
dat ordin să se nimicească primele trei
volume din lucrarea lui Leo Tolstoi, apărută
în editura Gorbunov. Volumele conțin tra-
ducerea evangeliilor și adnotările făcute de
Tolstoi.

Un salvator. Între comunele cari au su-
ferit mult pe urma potopului, se află și
Vințul de jos. În zilele de primejdie s'au
arătat mai mulți salvatori curajoși. Între
aceștia s'a distins în deosebi locuitorul Ale-
xandru Eiben, care s'a grăbit în ajutorul
semenilor săi și a scos din apă doisprezece
oameni, scăpându-i de moarte. Apa, în unele
locuri, îi ajungea până la piept. Câțiva ne-
norociți, mântuiți din valuri, au fost adă-
postiți în locuința numitului salvator.

Se teme de atentat. O știre din Sofia
spune, că regele bulgar Ferdinand și familia
sa sunt foarte îngrijați, de teamă că oa-
meni fanatici ar putea comite atentat asu-
pra familiei regale. Pe temeiul unor scrisori
afiate, s'au luat măsuri pentru apărarea si-
guranței palatului și a ministeriilor.

În loc de anunțuri de logodnă, alesul
preot în parohia Ludoșul-mare, dl Nicolae
Fara, logodit cu d-soara Mărioara Iancu din
Mohu, dăruiește 10 cor. la fondul bibliotecii
școlare din Ludoșul mare. *Direcțiunea școlară.*

Pentru cei ce se ocupă cu pomăritul.
Din școlile de pomi ale statului, ministrul
nostru de agricultură pune în vânzare și
în anul acesta toate soiurile de pomi, altoi,
pădureți și a. cu prețuri moderate. Cererile
se adresează direct la minister până la
31 Iulie.

Ei o zic. Un grup de învățători a so-
sit zilele acestea din Elveția în Budapesta,
cu gândul de a studia starea școlilor ungu-
rești. Cei dela ziarul *A Nap* se întreabă în
numărul 182, de Marți, că pentru ce studiază
elvețienii starea învățământului ungurec?
Tot ei răspund: „O studiază de aceea, ca
să vadă cum nu trebuie să fie o școală”. —
N'avem nimic de adăugat.

Deschiderea canalului de Panama. A-
merica se pregătește să facă un act de pre-
venire față de Spania, invitându-o să des-
chidă canalul de Panama prin trecerea u-
nui vas spaniol. Faptul produce mare en-
tusiasm în Spania. Îndatăce ministrul pre-
ședinte va primi invitarea oficială, se vor
lua măsuri ca vasul spaniol, menit să treacă
cel dintâi prin canalul pomenit, să fie con-
struit în tocmă după modelul corabiei, în
care Columb și-a făcut călătoria ca să des-
copere o lume nouă.

Petrecere în Ocna. Direcția băilor dela
Ocna Sibiului aranjează mâine, Sâmbătă, în
26 Iulie o serată de dans (balul Ana), la
care invită onoratul public. Intrarea 1 cor.
de persoană, 3 cor. de familie. Începutul
la orele 9 seara.

Petrecere în Turda. Tinerimea română
din Turda și jur va da o petrecere de vară,
Duminecă în 10 August st. n. 1913, în
„Hotelul Elisabeta”. Începutul precis la 8
ore seara.

Cărți și reviste.

Anuarul I al școalei diecezane civile
de fete, cu caracter de publicitate, și im-
preună cu internat din Arad, pe 1912/13,
publicat de Direcțiunea școlii. — Cuprinde:
Din trecutul școlii noastre. O zi frumoasă
(1/14 Iulie 1912, când s'a sfințit temelia pusă
la noua clădire școlară). Discursul P. S. Sale
Episcopului Ioan I. Papp, rostit cu această
ocazie. Cuvântul festiv al directoarei Oc-
tavia Ciuhandu la încheierea anului școlar
1911/12, și al referentului școlar Dr. G. Ciuh-
handu la sfârșitul anului școlar 1912/13.
Regulamentul școlii ș. a. Corpul didactic e
compus din 1 directoră și 6 profesoare și
profesori. La finea anului au fost în 4 clase
51 eleve. Inscririle pe 1913/14 se fac în
1—5 Septembrie nou în localitatea școlii.

Reuniunea femeilor rom. din Brașov.

Anunț școlar.

Internatul de fetețe din Brașov cu
Școală de meșteșug și industrie casnică.

Reuniunea femeilor române din Brașov
aduce la cunoștința onoratului public con-
dițiunile de admitere în internatul său, pe
care îl susține și subvenționează cu o sumă
însemnată spre a putea primi eleve cu taxe
cât se poate de reduse.

Învățământul practic cuprinde: pregă-
tirea bucatelor, întreținerea locuinței, spă-
latul și călcatul, legumăritul, croitul de rochi
și de rufărie, cârpițel sistematic, cusutul cu
mașina, diferitele lucruri de mână până la
cele mai variate broderii, executarea jache-
telor impletite, țesutul la război dela cele
mai simple până la țesături de Smyrna, co-
voare și costume naționale.

Învățământul practic se completează
cu învățământul teoretic, tratând despre teo-
ria bucatăriei cu tot ce cade în sfera unei
bune economice de casă, teoria croitoriei,
contabilitate și chemie culinară, igienă, în
deosebi religioasă, limbă și literatură română,
limba maghiară și germană, cântări, desen,
educațiune familială.

Localul Internatului este proprietatea
Reuniunii și este situat în cea mai frumoasă
parte a orașului și se compune din două
corpuri de casă, împreună cu curte și gră-
dină mare, un pavilion liber încăpător, care
se poate folosi ca atelier de lucru de mână
în zilele frumoase.

Primirea elevelor în internat se face
cu 1 Septembrie st. v. (14 Sept. st. n.). De-
oarece numărul locurilor este limitat, pă-
rinții doritori de a aduce fetele lor, sunt
rugăți a anunța cât mai din vreme în-
scrierea.

Taxa anuală este pentru întreținerea
și instrucțiunea completă de 450 coroane,
inclusive îngrijire medicală și băi, adică
câte 45 cor. lunar. Taxele se plătesc anti-
cipativ lunar, cu obligământul de a achita
toate 10 lunile ale anului școlar.

Elevete solvente vor trebui să aibă
vârsta de 12 ani, să prezinte certificat de
școală, de botez și de revaccinare.

Fiecare elevă va aduce cu sine: rufă-
rie de corp 4—6 cămăși, pantaloni, camisoane
sau cămăși de noapte, ciorapi, 12 batiste și
3 șorturi albe simple pentru bucatărie. As-
ternut de pat: (saltea, 1 sau două perini, o
plapomă, toate cu câte două rânduri de ru-
fărie, adică: 2 cearceafuri, lepedeie, de as-
ternut și două pentru plapomă cu găuri de
încheiat, câte 2 fete de perină). Ștergare
și servetele câte 4 bucăți. Un cuțit, o furcu-
liță, o lingură mare și o lingură mică. Perie
de haine, perie de cap, perie de dinți, perie
de ghetă, pieptenar rar și des, un păhar
sau ceașcă pentru spălatul dinților. Toate
adunate într-o cutie.

Îmbrăcăminte: Un palton de iarnă, o
cărpă sau un șal pentru ășit în curte. Hai-
nele obicinuite acasă, 2 jupoane sau fuste
de pichet pentru iarnă.

Pentru uniformitate s'au reglementat
costume uniforme, precum și șorturi uniforme,
pe care elevele trebuie să și le lucreze în
școală.

Uniforma costă 24 cor. fusta și jacheta.
Cămășuța albă cu motive naționale 3 cor.,
3 șorturi câte 3 cor., pălărie de iarnă și de
vară câte 5 cor.

Localul și direcția Internatului se află:
Brașov, Șirul Spitalului Nr. 10.

Informațiuni se pot lua fie la Direc-
țiune, fie la presidenta Reuniunii, St. Fân-
tăni 31.

Maria B. Băulescu,
presidentă.

Ioan Lengeru,
secretar.

Nr. 82/1913.

(177) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea **catedrei de religie** dela școalele medii gr. or. române din Brașov, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela cea dintâi publicare în „Telegraful Român”.

Concurenții la această catedră își vor adresa petiția lor Eforiei școalelor centrale gr. or. române din Brașov și o vor însoți de următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi că sunt români ortodoci.
2. Atestat de moralitate.
3. Atestat medical, că sunt deplin sănătoși.
4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare, iar la caz, că Eforia școlară va pretinde, se deobliga a propune și la celelalte școale, cari stau sub administrația Eforiei. — Tot prin acest revers se vor deobliga a propune până la 20 de ore pe săptămână și a îngriji de exortarea și eventual de instruirea în cântările bisericești a elevilor dela oricare dintre școalele medii și superioare române din Brașov.
5. Ca acte de calificare vor alătura: Absolutoriu teologic și testimoniu de calificare preotească, document despre o pregătire specială pentru această catedră și documente despre studiile academice făcute. Concurenții cu pregătire specială pentru această catedră și cei cu studii academice vor fi preferați.

Beneficiile împreunate cu această catedră sunt:

În timpul serviciului de suplitor salar anual de 1600 cor., în timpul serviciului de provizor salar anual de 1800 cor. fără alte adaosuri, iar dela ocuparea definitivă a catedrei salar anual de 2400, cinci cvinteni de câte 200 cor. bani de cvartir 500 cor. până la 10 ani de serviciu și dela 10 ani încolo tot din cinci în cinci ani cu câte 100 cor. mai mult.

După definitivare catihetel va primi în-tregire de salar corespunzătoare din partea statului.

În fine catihetel definitiv are dreptul să între ca membru la fondul de pensie al statului pentru profesorii dela școalele medii.

Înainte de definitivare catihetel este obligat să între în tagma preotească.

Brașov, în 9/22 Iulie 1913.

Eforia școalelor centrale gr. or. române din Brașov.

Romulus Dogariu
secretar.

Dr. Vasile Saftu
prezident.

Nr. 554/1913.

(178) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din tractul protopresbiterial al Branului, se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Peștera**, cu salar de 467 cor. dela comuna bisericească, 133-80 cor. din rescumpărarea didactului, iar restul prescrip de lege se va cere dela stat, pe baza documentelor învățătorului ales, — cuartir și grădină în natură.

Învățătorul ales este îndatorat să instrueze și elevii școalei de repetiție, să țină strană în biserică în Dumineci și sărbători, să formeze cor cu elevii, eventual cu adulții fără altă remunerație.

2. **Vulcan**, cu salar de 1200 cor. și anume dela comuna bisericească 100 cor., dela stat 1100 cor., — întregirea dela stat este asigurată prin rescriptul ministerial Nr. 93996 din 27 Iunie a. c.

Învățătorul ales este îndatorat să instrueze și elevii școalei de repetiție, să țină strană în biserică în Dumineci și sărbători și să formeze cor cu elevii, eventual cu adulții fără altă remunerație.

3. **Vlădeni**, cu salar de 1200 coroane, și anume: 100 cor. dela comuna bisericească și 1100 cor. dela stat. Întregirea dela stat este asigurată prin rescriptul ministerial Nr. 21727 din 19 Iunie a. c., cuartir în natură și 20 cor. relut de grădină.

Învățătorul ales este îndatorat să țină strană în biserică în Dumineci și sărbători, să formeze cor cu elevii, eventual cu adulții și să instrueze și elevii școalei de repetiție fără altă remunerație.

Concurenții cu calificare superioară vor fi preferați.

Cereri de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții cu prealabilă încunoștiințare a subscrisului să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică parohială pentru a cânta și a se face cunoștință cu comitetul.

Zernești, în 9 Iulie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Bran în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Hamsea
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător la școala confesională gr.-ort. română din **Mateias**, protopresbiteratul Cohalmului se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar fundamental de 1200 cor., din cari 100 cor. dela biserică, iar 1100 cor. dela stat și cuartir natural.

Tot dela stat se vor cere și eventualele cuincuenale trebuitoare. Dela concurenți se cere, ca pe lângă datorințele impuse de lege și regulamentele în vigoare, să instrueze și se conducă elevii la serviciile divine în Dumineci și sărbători, cântând cu ei răspunsurile liturgice, iar la cerință a forma cor bisericesc cu tinerimea școlară și adultă, va instrui școala de repetiție și va deprinde pe elevi cu grădinaritul, respective legumăritul.

Concurenții se vor prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul.

Concursul instruit conform normelor în vigoare se vor înainta Prea On. oficiu protopresbiterial al Cohalmului în termenul deschis Mateias, în 8/21 Iulie 1913.

Ioan Brotea
prezident.
Văzut:
(176) 1—3

Alexandru Brotea
notar.
Ioan Bercan
adm. ppresb.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II **Săcelul-Marmației**, protopresbiteratul Dejului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Din „Fondul Rudolfin” arhidiecezan 800 cor. (optsute), solvibile în rate trilunare.
2. Dela credincioși — circa 200 familii — câte o ferdelă de ovăș de familie (30 litre) în valoare de 400 cor.
3. Locuință în natură constatătoare din 3 odăi și grădină.
4. Venitele stolare uzitate, cari se evaluează la suma de 800 cor. (optsute).

Refectanții își vor așterne rugărilor lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat la consistorul arhidiecezan, având — pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare — a se prezenta în comună, spre a celebra, cânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 18 Iunie 1913.

(148) 3—3

Consistorul arhidiecezan.**Concurs.**

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala confesională gr.-ort. rom. din **Saeș**, tractul Sighișoara, pe baza ordinului consistorial din 21 Februarie a. c. Nr. 2225 școlar se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 coroane solvibil: 520 coroane din repartitie dela popor; 5 stânjini de lemne comutați în 80 cor.; 400 coroane ajutor de stat.
2. Cvarur corespunzător în edificiul școalei vechi.
3. Relut de grădină 20 coroane.

După punerea în aplicare a art. de lege XVI din 1913 salarizarea se va îndeplini prescripșelor aceluia.

Relutul de grădină se solvește în una sumă, iar salarul, atât partea dela comună, cât și cea din ajutor de stat în rate lunare anticipative, observându-se ca ajutorul de stat devine licid numai după ce d. Ministru pe baza documentelor alesului 1 pune în curgere.

Lângă alte datorințe impuse prin lege și regulamentele în vigoare alesul și resp. institutului învățător la acest post r-se impune ca datorință a instrui și a conduce elevii la serviciile divine în Dumineci și sărbători, și a cânta cu ei răspunsurile liturgice și în decursul ferii mari, iar la cerință, a forma un cor bisericesc cu tinerimea școlară și adultă, în fine a servi și ca notar la ședințele comitetului parohial fără altă remunerație.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare să se aștearnă Prea on. oficiu protopresbiterial al Sighișoarei în termenul deschis.

Saeș, din ședința comitetului parohial ținută la 13 Iunie v. 1913.

Ioan Cristea
prezident.

Ioan Manta
notar.

Nr. 540/1913 prot. Văzut!

(161) 3—3

D. Moldovan

protopop.

Nr. 436/1913.

(145) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Polanaporceului** (Lăpospatak), în sensul ordinului consistorial din 30 Aprilie 1913 Nr. 5379 Bis. se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cereri de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Lăpușul-unguresc, la 5/18 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-piatră”, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Apa minerală naturală „HEBE” din Sângeorgiul-român.

Această apă minerală alcalină muriatică bogat în acid carbonic natural se întrebuințează cu strălucite succese de vindecare:

- a) la boale acute și cronice de stomac și intestine;
- b) la dispepsie nervoasă;
- c) la boalele cronice de ficat, fiere, splină și rărunchi;
- d) la rachitism, osteomielită, osteoporoză;
- e) la catarrh de vezică și rărunchi;
- f) la haemorrhoides;
- g) la boalele catarrhale de laringe și plămâni;

Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egală cantitate nu colorează vinul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiilor.

Această apă minerală are aceeași eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Bilin, din Mátnás, Bk-zál.

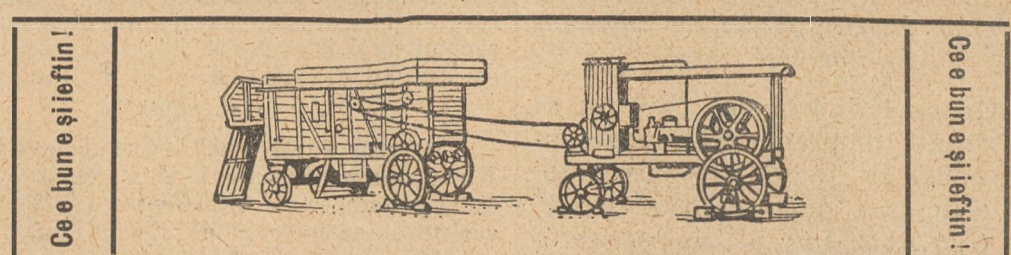
Prețul apei per litru **24 fileri**, — sticlele goale se socotesc cu 16 fileri și tot așa să reprimesc.

Depositor general pentru Sibiu și jur la băcănia

(142) 6—

N. ONIȚIU, Sibiu.

„AGRICOLA”, întreprindere de mașini agricole și motoare BUDAPEST, V. Kóráll-utca 9.

Motoare de oleu brut originale suedeze și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. Locomobile de benzin și oleu brut pentru garnituri de treierat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

Prețuri moderate. Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

(100)

12—12

Correspondență românească.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY**în Timișoara-Fabrică**

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(133) 6 52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechi. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețouranturi ilustrate gratis.